

**ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΑΙ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΠΟΥ ΥΠΗΡΕΤΟΥΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 7 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2018
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΟΜΑΔΑΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ
ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΙΣΤΟΡΙΑ**

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

A1.

α. Εθνικές γαίες: Ήταν οι ακίνητες, οι κτηματικές ιδιοκτησίες των Οθωμανών στις περιοχές που περιήλθαν στον έλεγχο του ελληνικού κράτους μετά την Επανάσταση του 1821. Η γη αυτή ανήκε είτε στο οθωμανικό δημόσιο είτε σε μουσουλμανικά ιδρύματα είτε σε ιδιώτες, ως ιδιοκτησία ή ως δικαίωμα νομής (εκμετάλλευσης). Οι περιουσίες αυτές περιήλθαν στην κυριότητα του ελληνικού κράτους «επαναστατικώ δικαίω». Για τις ελληνικές επαναστατικές κυβερνήσεις αποτέλεσαν το πρώτο και, ουσιαστικά, το μόνο κεφάλαιο στη διάρκεια του πολέμου, γι' αυτό και χρησιμοποιήθηκαν ως υποθήκη για τη σύναψη δανείων ή ως μέσα εξασφάλισης εσόδων, μέσω της εκποίησης τους. Η έκταση των γαιών αυτών μπορεί να υπολογιστεί μόνο κατά προσέγγιση, καθώς το σχετικό με την έγγειο ιδιοκτησία οθωμανικό καθεστώς ήταν περίπλοκο, όπως και οι μηχανισμοί απογραφής των περιουσιακών στοιχείων. Υπολογίζεται ότι η έκταση των εθνικών κτημάτων ανερχόταν χονδρικά σε 4.000.000 έως 5.000.000 στρέμματα.

β. Πεδινόι: Πολιτικός σχηματισμός –παράταξη μεγάλης επιρροής που συγκροτήθηκε κατά την εθνοσυνέλευση 1862–1864, με ηγέτη τον Δ. Βούλγαρη, ο οποίος υπονόμει τους κοινοβουλευτικούς θεσμούς. Με παρεμβάσεις στο στρατό επιχείρησε τη δημιουργία σώματος «πραιτοριανών», για να εξασφαλίσει την παραμονή του στην εξουσία. Εμπόδιο στις επιδιώξεις του στάθηκαν πολιτικές ομάδες και θεσμοί. Ο Βούλγαρης έβρισκε οπαδούς ανάμεσα σ' εκείνους που είχαν διοριστεί παράνομα στο στρατό ή στο δημόσιο και φοβούνταν μη χάσουν τη θέση τους σε περίπτωση επικράτησης συνθηκών κοινοβουλευτικής νομιμότητας, σε άνεργους πτυχιούχους και στους μικροκαλλιεργητές. Ο λαός συμμετείχε ενεργά στη συγκρότηση της παράταξης.

γ. Επιτροπή Αποκατάστασης Προσφύγων: Ιδρύθηκε το Σεπτέμβριο του 1923 με πρωτοβουλία της Κ.τ.Ε. Αποτέλεσε αυτόνομο οργανισμό με πλήρη νομική υπόσταση, είχε έδρα την Αθήνα και βασική αποστολή της ήταν να εξασφαλίσει στους πρόσφυγες παραγωγική απασχόληση και οριστική στέγαση. Το ελληνικό κράτος διέθεσε στην ΕΑΠ τα μέσα για να ανταπεξέλθει στο έργο της (σελ. 153). Η ΕΑΠ λειτούργησε μέχρι το τέλος του 1930. Με

ειδική σύμβαση μεταβίβασε στο Ελληνικό Δημόσιο την περιουσία της, καθώς και τις υποχρεώσεις που είχε αναλάβει απέναντι στους πρόσφυγες. (σελ. 155).

A2.

α- Λ β- Σ γ- Σ δ- Λ ε- Λ

B1.

Όταν με την ... να φανούν, σελ. 50

B2.

Στις 24 Ιουλίου ... Μικτή Επιτροπή Ανταλλαγής, σελ. 149-150

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

Γ1.

Γνώσεις βιβλίου: Το κίνημα ... Κρητικό Ζήτημα, σελ. 215.

Γνώσεις βιβλίου: Το κείμενο κάνει λόγο για τα επιτεύγματα της επανάστασης του Θερίσου (1905). Η πηγή επιβεβαιώνει την ιστορική αφήγηση εκτιμώντας ότι το κίνημα του Θερίσου βοήθησε στην επίλυση του Κρητικού Ζητήματος καθώς υποχρέωσε όλες τις εμπλεκόμενες πλευρές να το επανεξετάσουν. Σε αυτήν την κατεύθυνση, κινήθηκε ο Βενιζέλος με την πρότασή του για συγκρότηση Διεθνούς Επιτροπής η οποία θα εξέταζε την εσωτερική κατάσταση στο νησί προκειμένου να υπάρξει προσαρμογή στα νέα δεδομένα όπως αυτά διαμορφώθηκαν μετά το κίνημα. Βέβαια, μπροστά στην πιθανότητα να αντικατασταθεί ο, άλλοτε εκλεκτός των Μεγ. Δυνάμεων, Πρίγκηπας, η ελληνική κυβέρνηση αντέδρασε.

Γνώσεις βιβλίου: Το οριστικό ... στην Κρήτη, σελ. 215.

Γνώσεις βιβλίου: Με νέα ... ελληνική επαρχία, σελ. 216.

Ανάλυση κειμένου: Όπως φαίνεται και από τις πληροφορίες του κειμένου, οι εξελίξεις είχαν δρομολογηθεί και ο βασιλιάς της Ελλάδας αποκτά το δικαίωμα επιλογής του Έπατου Αρμοστή ανοίγοντας έτσι τον δρόμο για την απόκτηση πολιτικών σχέσεων μεταξύ Ελλάδας και Κρητικής Πολιτείας.

Ανάλυση κειμένου: Συμπληρωματικά το κείμενο αναδεικνύει τον ρόλο του Ελ. Βενιζέλου μέσα, όμως, σε ένα δημοκρατικότερο πολιτειακό πλαίσιο ανάδειξης του κοινοβουλευτισμού και ενός νέου συντάγματος που ίσχυσε μέχρι το 1907. Ο πρωταγωνιστικός ρόλος του μεγάλου πολιτικού γαλουχήθηκε στις εξελίξεις του 1897 στο Ακρωτήριο αλλά ολοκληρώθηκε με το

κίνημα του Θερίσου. Η δράση του και η αποφασιστικότητά του σε συνδυασμό με τα πολιτικά του χαρακτηριστικά οδήγησαν τον Στρατιωτικό Σύνδεσμο να του εμπιστευτεί αργότερα τη μετεξέλιξη της Ελλάδας σε ένα σύγχρονο αστικό κράτος.

Δ1.

α. Γνώσεις βιβλίου: Περί τα τέλη ... κύριο λόγο αιτήματα, σελ. 76

Ανάλυση κειμένου Α: Το πρώτο κείμενο συμπληρώνοντας την ιστορική αφήγηση κάνει λόγο για τους παράγοντες που δημιούργησαν κλίμα δυσαρέσκειας ενάντια στον Όθωνα στα τέλη της δεκαετίας του 1850. Όπως φαίνεται από τις πληροφορίες της πηγής, ο Όθωνας, παρά την ύπαρξη του συντάγματος του 1844, εξακολουθούσε να κυβερνάει απολυταρχικά, γεγονός που διευκόλυναν οι «δουλοπρεπείς», όπως χαρακτηρίζονται από την πηγή, πολιτικοί της εποχής. Τα αντιδημοκρατικά αισθήματα του Όθωνα εκφράστηκαν και στην εχθρική στάση που κράτησε απέναντι στον αγώνα των Ιταλών για ενοποίηση της χώρας. Σε αντίθεση, όμως, με τον βασιλιά τους οι Έλληνες τον υποστήριξαν γιατί αναγνώριζαν σε αυτόν και τον δικό τους πόθο να απελευθερώσουν τους αλύτρωτους Έλληνες, να προσαρτήσουν τις περιοχές στις οποίες διαβιούσαν και έτσι να πραγματοποιήσουν τη Μεγ. Ιδέα. Από τις πληροφορίες του κειμένου γίνεται αντιληπτό ότι το κλίμα έγινε βαρύτερο για τον Όθωνα όταν εκφράστηκε υπέρ των Αυστριακών οι οποίοι στάθηκαν ενάντια στον ιταλικό αγώνα για ενοποίηση. Το γεγονός ότι η Αγγλία και η Γαλλία υποστήριξαν τους Ιταλούς επαναστάτες δημιούργησε την εντύπωση στους Έλληνες ότι τελικά το εμπόδιο στη δική τους εθνική ολοκλήρωση ήταν ο αντιπαθής στις Μεγάλες Δυνάμεις Όθωνας. Ταυτόχρονα, το γεγονός ότι το βασιλικό ζεύγος δεν απέκτησε παιδιά έλαβε πολιτικές διαστάσεις διότι δημιούργησε αβεβαιότητα στο ζήτημα της διαδοχής. Τα αδέρφια του Όθωνα αποκλείονταν διότι δεν ήθελαν να βαπτιστούν ορθόδοξοι ενώ ο ίδιος ο βασιλιάς δεν διευκόλυνε την κατάσταση καθώς δεν αποκάλυπτε τις προθέσεις του. Όπως ήταν φυσικό όλα αυτά δημιούργησαν ανησυχία στον ελληνικό λαό μειώνοντας τη δημοτικότητά του αλλά και στη Ρωσία η οποία ανησυχούσε για την ισχύ της στην περιοχή.

β. Γνώσεις βιβλίου: Ελεύθερες εκλογές ... απλούστερη διοίκηση, σελ. 76

Ανάλυση κειμένου Β: Ενισχυτικά το δεύτερο ιστορικό παράθεμα καταγράφει ανάλογες πληροφορίες καθώς εκτιμά ότι τα χαρακτηριστικά της συγκεκριμένης περιόδου οδηγούσαν σε μια σειρά από αιτήματα με στόχο την αλλαγή του πολιτικού συστήματος. Τα αιτήματα όπως καταγράφονται στο κείμενο επιβεβαιώνουν την ιστορική αφήγηση προσθέτοντας, όμως, το αίτημα για λιτότητα και στρατιωτικές δαπάνες. Είναι χαρακτηριστικό για την εποχή ότι ακόμη και ο σεβασμός προς το σύνταγμα του 1844, το οποίο ήταν ένα συντηρητικό σύνταγμα, θεωρήθηκε επαναστατική πράξη.

γ. Γνώσεις βιβλίου: Τα αιτήματα ... τη χώρα, σελ. 76

Ανάλυση κειμένου Γ: Οι πληροφορίες του τρίτου κειμένου αναδεικνύουν ότι η δυσαρέσκεια απέναντι στον Όθωνα ήταν συνολική και αφορούσε την πρωτεύουσα και την επαρχία, καθώς εξεγέρσεις παρατηρούνται σε διάφορες περιοχές. Σε αυτό το πολιτικό περιβάλλον θα συμμετάσχουν και θα εκφράσουν τις αντιδυναστικές τους αντιλήψεις οι μορφωμένοι πολιτικοί της εποχής, όπως αναφέρεται στο κείμενο Β, ενώ, όπως φαίνεται στο τρίτο κείμενο, η δυσαρέσκεια υπάρχει διάχυτη και στον στρατό. Το βασιλικό ζεύγος επιχειρεί αναστροφή του κλίματος με μια περιοδεία στην επαρχία θεωρώντας ότι εκεί έχουν ακόμη την υποστήριξη του λαού. Την ευκαιρία αυτή εκμεταλλεύονται οι αντίπαλοι του ζεύγους για να καταλάβουν τα Ανάκτορα, να ελέγξουν την αστυνομία και το Πανεπιστήμιο και έτσι να καταργήσουν την εξουσία του Όθωνα την οποία αντικατέστησαν με μια προσωρινή κυβέρνηση.